

Forfatter: Winther, Christian

Titel: Udrag fra Poetiske Skrifter

Citation: Winther, Christian: "Poetiske Skrifter", i Winther, Christian: *Poetiske Skrifter*, udg. af Oluf Friis , 1927-29, s. IV. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-winterchr01val-shoot-idm139972050196352/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Poetiske Skrifter

glemte Forfattere møder vi i Antologierne den lille Gruppe af Mænd, der i den følgende Periode kommer til at bære Litteraturen og som skaber den ny Lyrik.

Poul Møllers Navn dukker op 1815, Chr. Winthers 1820, Aarestrups og Bødtchers i Tyverne. Den heibergske Skole, der i Hertz faar en betydelig Lyriker, skal der her for Enkelthedens Skyld blot mindes om.

I Lyriken og Romancedigtningen kom Chr. Winther i mere end en Menneskealder efter Fremkomsten af »Digte« til at staa som den centrale Skikkelse. Det var ham, der saa at sige konsoliderede Bevidstheden om den sande lyriske Form og Diktion. Han var som Lyriker normsættende indtil den moderne Lyrik med Drachmann og J. P. Jacobsen.

For at forstaa dette maa man huske, at med Winthers »Digte« gik den ny Lyrik for første Gang fra spredt Tryk over i sluttet Bogform, hvorved den ganske anderledes kunde gøre sig gældende og udbredes. Men Aarestrups første Digtsamling kom først ti Aar efter Winthers og Bødtchers saa sent som 1856. Poul Møllers Digtning fik først samlet Virkekraft og blev delvis først kendt i Udgaven (1839—1843) efter hans Død.

Hvilken Modsætning mellem denne Digtergeneration og Digtere som Oehlenschläger og Grundtvig. Hos disse var Liv og Digtning eet som Impuls og Handling. Hos den yngre Generation har der trængt sig et Element af Refleksion ind mellem Liv og Digtning. Mest radikalt hos Poul Møller.

Chr. Winther har et Grundfond af Naivitet og Oprindelighed, der gør ham beslægtet med Oehlenschläger. Men hans Naivitet er ligesom gennemtrukket med et fint Net af Refleksion og Hæmning. Deraf denne Langsomhed i Tilløbet ogsaa hos ham. Men da han først har vovet Springet, giver han sit Liv helt til sin Digtning. Aarestrup og Bødtcher afgrænser paa forskellig Vis deres Digtning fra deres Liv. Deres Digtning bliver til draabevis. Winther har det indre og ydre Pres, der holder hans Digt-

IV

ning i fortsat Strøm. Hans Digtning faar derved et bredere menneskeligt Grundlag. Dette i Forbindelse med den uvilkaarlige Virkning, der ligger i selve dens større Volumen, lader Winthers Digtning i langt højere Grad fremtræde som medskabende i Tidens Aandsliv og Litteratur.

Winthers Digtning — selv naar den er rent lyrisk — er mindre en Genspejling af hans eget Jeg end af Naturen og Menneskene, Livet omkring ham. Winther gør aldrig Alarm med sin egen Personlighed og Mærkelighed. Der er noget i ædel Betydning *tjenende* over hans Digtning. Han træder selv tilbage og lader Naturen og Historien og Menneskene tale gennem sig. Det er det, der har givet Winther Følelsen af, at hans Digtning er kommet til ham, at det er noget, der er givet ham. Det betød ikke for Winther, at han lod Inspirationen skytte sig selv og Pennen løbe som den kunde bedst. Stymperne om det. Han lærte sig sin Kunst som en Mester sit Haandværk. Hvad Livet havde givet ham, vilde han ikke levere fra sig, før det var sluttet i en ren og pur Form.

Ser man tilbage over Winthers Forfatterskab under eet, opdager man, at der gennem det strækker sig et bredt, aldrig brudt Lag: hans folkelig-nationale Digtning. Sammenhængen i Winthers Digtning træder her tydeligt frem, fra »Digte« til »Hjortens Flugt«, der er Ungdomsdigtningen i fornyet, skærpet Tilegnelse og i større Form. Hele denne Digtning har sin sikre Forankring i den store Mindeblok, der var formet i hans Sind gennem hans Barndom og Ungdom, der paa en lykkelig Maade havde bragt ham i Forbindelse med de bedste og værdifuldeste Sider af Tidens Liv og Kultur.

Winthers første og som det synes varigste Indtryk er knyttet til Naturen. Indvielsen, Naturdaaben fik han af sin Moder. Hun bar ham tidligt om Morge-